

[Főoldal](#) > ... > [Az Ön Jogai](#) > [Alapjogok](#) > [Vállalkozások És Emberi Jogok](#) > Spain

Vállalkozások és emberi jogok

Tartalomszolgáltató:

Spanyolország

Spanyolország

1. Milyen jogi védelemben részesülök az Önök országában, ha üzleti tevékenységgel kapcsolatos emberi jogi jogsértés áldozatává válok? Ez a védelem magában foglal kártérítést?

Spanyolországban az emberi jogi jogsértések miatti bírósági jogorvoslatot a polgári, a büntető-, a közigazgatási és a munkaügyi bíróságok biztosítják.

A polgári eljárásról szóló törvény (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) rögzíti a bizonyos jogosultságok biztosítására vonatkozó kötelezettséget; a törvényes jogokat és körülményeket; a biztosítási intézkedéseket és a törvényben kifejezetten előírt, más típusú védelmi intézkedéseket, amelyek az ilyen jogsértés esetén szóba jöhetnek.

A büntetőeljárásról szóló törvény (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*) meghatározza a büntetőeljárás során igénybe vehető bírósági mechanizmusokat és jogorvoslatokat. A büntető törvénykönyv (*Código Penal*) kifejezetten rögzíti a jogi személyek büntetőjogi felelősségét (31 bis és azt követő cikkek), és több olyan bűncselekményt is meghatároz, amelyek üzleti tevékenységgel kapcsolatos emberi jogi jogsértéssel járhatnak, például a munkavállalók jogai elleni vagy a közegészségügyi bűncselekmények, a terrorizmus finanszírozása, és így tovább.

A közigazgatási intézkedéseket illetően a közigazgatási szervekre vonatkozó általános közigazgatási eljárásról szóló 2015. október 1-jei 39/2015. sz. törvény és a közszférára vonatkozó jogi rendszerről szóló 2015. október 1-jei 40/2015. sz. törvény rögzíti a fegyelmi eljárásra vonatkozó általános szabályokat és a kormányzati szervek állami felelősségét. E szabályokat az üzleti tevékenységgel kapcsolatos jogsértésekre vonatkozó külön törvények hajtják végre (például a környezeti felelősségről szóló, 2007. október 23-i 26/2007. sz. törvény). A közigazgatási bírósági felülvizsgálatról szóló, 1998. július 13-i 29/1998. sz. törvényben foglalt jogorvoslatok alkalmazandók a bírósági eljárásban.

A munkajog területén a munkaügyi bíróságokat szabályozó 2011. október 10-i 36/2011. sz. törvény meghatározza az olyan ügyekben alkalmazandó bírósági eljárást, amikor egy munkavállaló vagy szakszervezet az egyesülési szabadsághoz való jog, a sztrájkjog vagy más alapvető jogok és szabadságok megsértésére hivatkozik, a hátrányosan megkülönböztető bánásmód és a zaklatás tilalmát is ideértve.

A spanyol eljárásjog biztosít jogorvoslati eszközöket, amelyekkel kártérítést lehet igényelni azokban az esetekben, ha valamely vállalat eljárása emberi jogi jogsértéshez vezetett. A büntetőeljárásról szóló törvény 116. cikke és a büntető törvénykönyv 116. cikke úgy rendelkezik, hogy a bűncselekményért büntetőjogi felelősséggel tartozó személy a bűncselekményért polgári jogi felelősséggel is tartozik, amennyiben a bűncselekmény kárt vagy sérülést okoz. Jogi személyek esetén a büntetőjogi felelősség a megjelölt rendelkezések alapján az ugyanazon bűncselekmények miatt elítélt természetes személyekkel egyetemleges polgári jogi felelősséggel is jár.

2. Léteznek a súlyos emberi jogi jogsértésekre vonatkozóan különös

szabályok az Önök országában? Ezek a szabályok a környezetvédelmi bűncselekményekre vagy a súlyos munkaerő-kizsákmányolásra is vonatkoznak?

Igen, a spanyol büntető törvénykönyv meghatározza azokat az emberi jogi jogsértéseket, amelyek bűncselekménynek minősülnek.

A környezetvédelem körében a büntető törvénykönyv tartalmaz egy szakaszt a „földhasználattal és várostervezéssel, a történelmi örökség védelmével és a környezettel kapcsolatos bűncselekményekről”. E szakasz különféle magatartásokat minősít bűncselekménynek: a zöld övezetekben vagy ökológiai jelentőségű területeken történő építkezést (319. cikk), a hulladékkibocsátást és -szállítást, a zajkibocsátást, a bányászatot, kőfejtést stb., amely jelentős kárt okozhat a levegő-, talaj- vagy vízminőségben, vagy jelentős kárt tehet állatokban vagy növényekben (325. és azt követő cikkek). Ezek a cselekmények börtönbüntetéssel, pénzbüntetéssel vagy bizonyos foglalkozásoktól vagy közhivatal betöltésétől való eltiltással büntetendők. A büntető törvénykönyv ezenkívül feljogosítja a bírákat és bíróságokat arra, hogy az elkövető költségére elrendeljék a cselekménnyel megzavart ökológiai egyensúly helyreállításához szükséges intézkedések meghozatalát, valamint a fent említett szakasz által védett eszközök megóvásához szükséges bármely más biztosítási intézkedést (339. cikk).

A munkavállalók elleni bűncselekményeket a büntető törvénykönyv II. könyvének XV. címe (a büntető törvénykönyv 311–318. cikke) szabályozza. A következő cselekmények bírsággal vagy börtönbüntetéssel büntetendők: olyan munkakörülmények vagy társadalombiztosítási jogviszonyok előírása, amelyek sértik, megvonják vagy korlátozzák a munkavállalók jogszabályi rendelkezésekben, kollektív szerződésben vagy egyedi szerződésben elismert jogait (311. cikk); több munkavállalónak a megfelelő társadalombiztosítási rendszerbe való bejelentése vagy a vonatkozó munkavállalási engedély megszerzése nélküli egyidejű foglalkoztatása (311. cikk), vagy harmadik országbeli állampolgárok vagy gyermekek munkavállalási engedély nélküli foglalkoztatása (311 bis cikk); munkavállalókat érintő emberkereskedelem, vagy munkaviszony megtévesztéssel vagy csalárd módon történő létesítése (312. cikk); megtévesztés, munkaszerződés színlelése valamely személy kivándorlásra ösztönzése céljából (313. cikk); súlyos hátrányos megkülönböztetés állami vagy magánfoglalkoztatás során az érintett ideológiája, vallása vagy meggyőződése, etnikai hovatartozása, faja vagy nemzeti származása, neme, szexuális irányultsága, családi körülményei, betegsége vagy fogyatékosága, jogi képviselői vagy szakszervezeti tisztviselői jogállása, a társaság más munkavállalóihoz fűződő kapcsolata, vagy a spanyol állam bármely hivatalos nyelvének használata miatt (314. cikk); az egyesülési szabadság és a sztrájkjog korlátozása (315. cikk); a foglalkozási kockázatok megelőzésére vonatkozó előírások megsértése a munkavállalók életét, egészségét vagy testi épségét veszélyeztető módon (316. cikk).

Ha a bűncselekményt jogi személy követi el, a büntetés az igazgatókra vagy a szolgáltatásért felelős személyekre, valamint azokra a személyekre vonatkozik, akik tudomással bírtak a bűncselekményről és lépéseket tehettek volna annak megszüntetésére, de ezt nem tették meg.

3. Emberi jogi jogsértés áldozatává váltam egy európai transznacionális vállalat tevékenysége eredményeként az Európai Unión kívül. Fordulhatok az Önök országának bíróságaihoz, ha nem vagyok uniós polgár vagy nem az EU élek? Mik a feltételei annak, hogy jogaim megsértésére hivatkozhatok? Hol kaphatok további tájékoztatást?

A bíróságokról szóló 1985. július 1-jei 6/1985. sz. organikus törvény tartalmazza azokat a szabályokat, amelyek meghatározzák, hogy milyen kapcsolatnak kell fennállnia egy adott cselekmény és Spanyolország között ahhoz, hogy ez megalapozza a spanyol bíróságok joghatóságát.

Polgári és kereskedelmi ügyekben az említett törvény úgy rendelkezik, hogy a spanyol bíróságok joghatósággal rendelkeznek a Spanyolország területén érvényesíteni kívánt minden követelés elbírálására, azon nemzetközi szerződések és megállapodások rendelkezéseivel összhangban, amelyeknek Spanyolország részese, valamint az európai uniós rendeletekkel és a spanyol joggal összhangban (21. cikk). Amennyiben a felperes nem Spanyolországban él, a spanyol bíróságok a következő esetekben rendelkeznek joghatósággal (22 *quinquies*

cikk):

1. szerződéses kötelezettségek tárgyában, amennyiben a kereset tárgyát képező kötelezettséget Spanyolországban teljesítették vagy Spanyolországban kell teljesíteni;
2. szerződésen kívüli kötelezettségek tárgyában, amennyiben a kárt okozó esemény spanyol területen következett be;
3. kereskedelmi fióktelep, képviselő vagy telephely tevékenységével összefüggő követelések esetén, amennyiben az spanyol területen található;
4. fogyasztók által kötött szerződések esetén a fogyasztó keresetet indíthat Spanyolországban, amennyiben a fogyasztó vagy a másik fél szokásos lakóhelye spanyol területen található. A másik fél csak akkor indíthat keresetet Spanyolországban, ha a fogyasztó szokásos lakóhelye spanyol területen található.

A büntetőjog körében a bíróságok eljárhatnak a spanyol területen vagy spanyol hajók vagy légi járművek fedélzetén elkövetett bűncselekményekre és vétségekre vonatkozó ügyekben, azon nemzetközi szerződések rendelkezéseinek sérelme nélkül, amelyekben Spanyolország részes fél. A spanyol bíróságok joghatósággal rendelkeznek továbbá az ország területén kívül elkövetett bűncselekmények esetében, amennyiben a bűncselekményért büntetőjogi felelősséggel tartozó személy spanyol állampolgár, vagy - bizonyos követelmények mellett - harmadik országbeli állampolgár, aki a bűncselekmény elkövetését követően spanyol állampolgárságot szerzett (23. cikk).

Munkaügyi kérdésekben a spanyol bíróságok a következő esetekben rendelkeznek joghatósággal (25. cikk):

1.º a munkaszerződésből eredő jogok és kötelezettségek körében, amennyiben a szolgáltatásokat Spanyolországban nyújtották vagy a szerződést spanyol területen írták alá; amennyiben a felperes Spanyolországban rendelkezik lakóhellyel, vagy Spanyolországban fiókteleppel, telephellyel vagy bármely más típusú képviselővel rendelkezik; a munkavállaló és a munkáltató spanyol állampolgár, attól függetlenül, hogy a szolgáltatásokat hol nyújtották vagy a szerződést hol írták alá; a hajón történő foglalkoztatásra kötött szerződések esetén, amennyiben a szerződés spanyol munkavállaló által spanyol területen kapott ajánlaton alapul.

2.º a Spanyolországban aláírt kollektív szerződéseknek való megfelelés vizsgálata, valamint a spanyol területen fennálló kollektív munkaügyi vitákból eredő követelések esetében;

3.º a spanyol szervezetekkel vagy Spanyolországban bejegyzett címmel, telephellyel, küldöttséggel vagy bármely más képviselővel rendelkező szervezetekkel szembeni társadalombiztosítási követelések esetén.

4. Ombudsmani intézmények, esélyegyenlőségi testületek vagy nemzeti emberi jogi intézmények támogathatják-e az európai transznacionális vállalatok által az Európai Unión kívül elkövetett emberi jogi jogsértések áldozatait? Vizsgálódhatnak-e ezek a testületek az ügyekben, ha nem vagyok uniós polgár vagy nem az EU-ban élek? Léteznek-e egyéb közszolgáltatások (mint a munkaügyi vagy környezetvédelmi felügyelőségek) az Önök országában, amelyek vizsgálhatják az ügyemet? Honnan tájékozódhatom a jogaimról?

Spanyolországban az ombudsman (*Defensor del Pueblo*) a spanyol parlament főbiztosi hivatala (*Alto Comisionado de las Cortes Generales*), és feladata, hogy a kormányzati szervek tevékenységének felügyelete útján védje az állampolgárok alapvető jogait és szabadságait.

Bármely állampolgár kérheti, hogy az ombudsman járjon el (eljárása ingyenes) a spanyol kormányzati szervek vagy megbízottaik által elkövetett bármely állítólagos szabálytalan cselekmény kivizsgálása érdekében. Az ombudsman a tudomására jutó ügyekben hivatalból is eljárhat akkor is, ha nem nyújtottak be panaszt. Hatásköre azonban nem terjed ki a multinacionális vállalatok Európai Unión kívüli tevékenységére.

Az ombudsman éves jelentésben számol be a spanyol parlamentnek, és ezenkívül különjelentéseket is

közzétehet az általa komolynak, sürgősnek vagy különleges figyelemre érdemesnek ítélt kérdésekben.

Erről [itt](#) található további információkat.

A munkaügyi felügyelet Spanyolországban a munkaügyi és társadalombiztosítási felügyelőség (*Inspección de Trabajo y Seguridad Social*) hatáskörébe tartozik, amely a munkaügyi, migrációs és társadalombiztosítási minisztérium (*Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social*) alá tartozik. A munkaügyi és társadalombiztosítási felügyelőség közigazgatási jogkörei lehetővé teszik számára, hogy ellenőrizze a munkaügyi és szabályok betartását és előírja a vonatkozó kötelezettségeket, tanácsokat adjon, valamint adott esetben munkaügyi kérdésekben békéltetést, közvetítést és választottbíráskodást biztosítson.

Bárki fordulhat a munkaügyi és társadalombiztosítási felügyelőséghez, aki olyan cselekményekről szerez tudomást, amely a felügyelőség hatáskörébe tartozó jogsértést valósíthat meg (munkaügyi, munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal összefüggő, társadalombiztosítási, foglalkoztatási stb. kérdések). Panaszt be lehet nyújtani személyesen (a tartományi munkaügyi és társadalombiztosítási felügyelőségeknél); elektronikus úton a munkaügyi, migrációs és társadalombiztosítási minisztérium honlapján keresztül; valamint postai úton.

További információk [itt](#) találhatóak.

A környezetvédelmi felügyelet Spanyolország tartományi kormányzatainak hatáskörébe tartozik, amelyek eljárnak, ha ez az e területen jogsértésnek minősülő magatartás szankcionálása érdekében szükséges. A környezeti felelősségről szóló, 2007. október 23-i 26/2007. sz. törvény rögzíti, hogy a gazdasági tevékenységet folytató gazdasági szereplők kötelesek a környezetben okozott kár orvoslására. Azokban az esetekben, amikor az ilyen tevékenység bűncselekménynek minősül, a 2. válaszban említett büntető törvény irányadó. Az ilyen esetekben a kártérítésre és a polgári jogi felelősségre vonatkozó, fentiekben bemutatott szabályokat is alkalmazni kell.

5. Előírja-e az Önök országa az európai transznacionális vállalatok számára, hogy üzleti tevékenységükből eredő jogsértések esetére hozzanak létre panaszkezelési mechanizmust vagy közvetítői szolgálatot? Ezek a kötelezettségek alkalmazandók-e azokban az esetben is, amikor a jogsértések az Európai Unión kívül történtek? Ki a felelős az Önök országában e tevékenységek ellenőrzéséért? Állnak-e rendelkezésre nyilvános jelentések a rendszer működésével kapcsolatban?

Az ilyen jellegű jogvita nem bírálható el a polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott közvetítésről szóló, 2012. július 6-i 5/2012. sz. törvényben leírt spanyol polgári és kereskedelmi közvetítési rendszer keretében, mivel e szabályozás kizárja a hatálya alól az olyan jogokkal kapcsolatos jogvitákat, amelyekről a felek nem rendelkezhetnek (2. cikk).

E tekintetben a külügyi államtitkárságnak az üzleti tevékenységre és emberi jogokra vonatkozó nemzeti cselekvési terv közzétételéről szóló 2017. szeptember 1-jei határozata (közzétéve a 2017. szeptember 14-i hivatalos közlönyben) releváns. A terv foglalkozik azzal, hogy hatékony intézkedéseket kell elfogadni az emberi jogoknak az üzleti világban történő védelme érdekében, valamint oly módon kell szabályozni a bírósági, bíróságon kívüli és közigazgatási mechanizmusokat, hogy azok jogorvoslati lehetőséget biztosítsanak e jogok megsértése esetére.

6. Vannak-e meghatározott jogaim, ha olyan veszélyeztetett sértett vagyok, aki üzleti tevékenységgel kapcsolatos emberi jogi jogsértés miatt kívánja jogait érvényesíteni? Kaphatok-e költségmentességet, és ha igen,

milyen feltételek mellett? Mely költségeket fedezi a költségmentesség? Kaphatok-e költségmentességet ugyanezen feltételek mellett, ha nem vagyok uniós polgár vagy nem az EU-ban élek?

A spanyol alkotmány 119. cikke elismeri a költségmentességhez való jogot a törvény által előírt esetekben, valamint az olyan esetekben, amikor a felperes bizonyítani tudja, hogy nem rendelkezik a bírósági eljárás megindításához szükséges forrásokkal. Ezt az alkotmányos jogot a költségmentességről szóló 1996. január 10-i 1/1996. sz. törvény hajtja végre. A vállalatok által elkövetett emberi jogi jogsértések áldozatai részesülhetnek költségmentességben, feltéve, hogy pénzügyi forrásaik nem haladják meg az 1/1996. sz. törvényben meghatározott összeget. Ezt az összeghatárt az 1/1996. sz. törvény 2015-ös módosítása nyomán felemelték. Az összeghatár figyelembe veszi továbbá a kérelmező bizonyos személyes körülményeit, például családjogi felelősségét, azzal a céllal, hogy növelje a költségmentesség kedvezményezettjeinek lehetséges számát. A biztosított költségmentesség magában foglalja a hivatásos jogi képviselő által nyújtott jogvédelmet, a jogi segítségnyújtást, valamint a bármely bíróságon kívüli forrásból elérhető tájékoztatást.

Az 1/1996. sz. törvény a határokon átnyúló ügyekben nyújtott költségmentességet is szabályozza. Költségmentességben részesülhet az a természetes személy, aki az Európai Unió polgára vagy valamely uniós tagállamban jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár.

Költségmentességet csak polgári vagy kereskedelmi jogvitákban, továbbá polgári vagy kereskedelmi jogvitához kapcsolódó nemperes eljárásokban nyújtanak, amennyiben a törvény kötelezi a feleket az eljárás lefolytatására vagy a szóban forgó bíróság az eljárás lefolytatása mellett dönt.

Last update: 17/01/2024

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.